בעזרת השם יתברך

אשי ישראל

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

גליון
תס"ז

פרשת
אמור
תשפ"ה

השיעור נמסר ביום ד', בשעה 23:30, ניתן להאזין בקו:
בארץ ישראל: 077-2233-223, בארה"ב: 845-510-6314

חסדי השם יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **אֱמֹר**, ערב **ל"ג בָּעֹמֶר**, והלילה ספרנו **'שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים יוֹם לָעֹמֶר'**, וצדיקים נתנו רמז בעניין זה, שהנה בספירת **ל"ב** יום נשלם צירוף של **'לֵב'**, ומיום ל"ג בעומר עד סיום ימי הספירה נשארו **י"ז** יום, כמניין **'טוֹב'**, והצירוף של שניהם הוא **"לֵב טוֹב"**. עד עתה זכינו לספור **'לֵב'** יום, ומעתה - יום ל"ג בעומר - עד ערב שבועות נשלם **'טוֹב'** ימים, ונעשה צירוף של **"לֵב טוֹב"** [וכלשון הפסוק (משלי טו, טו) "וְ**טוֹב לֵב**' מִשְׁתֶּה תָּמִיד". אגב, הפסוק הזה מובא בדברי הרמ"א בשו"ע הלכות פורים (סימן תרצז), בעניין 'פורים־קטן'].

והספירה של היום היא ספירת **'נֶצַח שֶׁבְּהוֹד'**, והנה ידוע, שהגילוי של ל"ג בעומר הוא **"הוֹד שֶׁבְּהוֹד"**, שהוא לימוד של **תודה והודאה** להקב"ה, אבל ישנה הקדמה לאור של ל"ג בעומר, וההקדמה היא: **'נֶצַח שֶׁבְּהוֹד'**, וזה קשור מאד להמובא בהקדמה של ליקוטי־מוהר"ן - הגילוי של רבינו בעניין גדולת נפלאות התנא רבי שמעון בר יוחאי - על הפסוק (דברים לא, כא) "כִּי לֹא תִשָּׁכַח מִפִּי זַרְעוֹ", ורבינו סיים את התורה הזאת[א]: **"וְעַכְשָׁו יֵשׁ נַחַל נֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, שֶׁאֻפְלוּ הָ'עִיר וְקַדְּישׁ' גַּם־כֵּן מְקַבֵּל מִשָּׁם"**; ולפי־זה מאיר ביותר ענין ספירת היום שלפני ל"ג בעומר - **'נֶצַח שֶׁבְּהוֹד'**, כי **'נצח'** זו המדה של רבינו [וכמו שאמר בפירוש: **"ניצחתי ואנצח"**, ושמו הקדוש כמניין **'נצח'** (148)],

א. אמנם זה לא מודפס בכל המקומות, אבל כך סיים רבינו את התורה הזאת.

וה'**נצח**' הזה הוא ב'**הוד**' - לימודי רשב"י, כי רבינו קובע בנו כל הלימודים של רשב"י והזוהר הקדוש וכל הצדיקים, **רבינו חורט את זה בנו שיהיה בבחינת "נצח", ונזכה שכל הקדושות הללו יישארו קשורים בתוך פנימיות לבבנו!** שזה ענין ה'ל"ב' ימים שספרנו עד עתה - ענין של "**לב**", ונשארו עוד **טו"ב** ימים, כדי שיהיה לנו '**לב טוב**', וזה יישאר איתנו לנצח!

והנה, פרשת השבוע הוא **פרשת אמור**, ואנשי שלומינו רגילים לומר, שפרשה זו היא "**פרשתו של משיח**", למה? כי בתורה השניה בליקוטי־מוהר"ן, מגלה רבינו את הסוד של משיח, והוא על הפסוק הראשון של פרשת השבוע: "**אֱמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לְנֶפֶשׁ לֹא יִטַּמָּא בְּעַמָּיו**", ורבינו מפרש בזה קטע מתוך '**ספרא דצניעותא**'[ב], והקטע הזה איננו מובן בפשטות, וכך איתא שם: "**מנוקבא דפרדשקא**" - הוא נקב הנמצא בעולמות העליונים, "**משך רוחא דחיי למשיחא**" - משם מגיע 'רוח חיים' של משיח. רבינו לקח את המילים האלו, ומפרשן - כדרכו בקודש - בדרך של גילוי אלקות נוראה ונפלאה, שבזה מגלה לנו רבינו את **הסוד של משיח**:

כל העולם כולו מחכים על משיח, ואומרים תמיד (י"ג עיקרים): "**אחכה לו בכל יום שיבוא**"; ולא משנה 'איך יהיה' ו'מה יהיה' - "**רק שיבוא משיח**"... אבל על זה לא שמים לב: **אדם צריך לדעת, שהמשיח ילמד אותנו משהו!** בוודאי מחכים על משיח, ואומרים '**רק שיבוא כבר**'... - אכן כן, אבל אדם צריך "**להכין את השטח**", מה הכוונה? **להכין את עצמו!** כדי שיהיה עם מה לקבל את פני המשיח...

רבינו פעם אמר: '**משיח יבוא לפתע פתאום, וכל העולם יהיו מבוהלים מאד, אבל אנשי - אלו שמקורבים אלי באמת, וקבלו את הלימודים שלי - יהיה להם ישוב־הדעת גדול מאד**'; ואמר רבינו שאנשיו יהיו כמו אדם שקם מתוך שינה, והמוח שלו מיושב ורגוע, וילך לקראת משיח... ויזכה לקיים מאמרם ז"ל, שלעתיד לבוא כל אחד יראה באצבעו ויאמר "**הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה קִוִּינוּ לוֹ וְיוֹשִׁיעֵנוּ**"...

ורבינו מכניס בנו את הלימוד הזה, איך אנחנו צריכים להכין את עצמנו לזה, ולהיות דבוקים בהקב"ה, שזה יביא את משיח צדקנו! כי אכן משיח צדקנו יבוא, אבל צריכים להכין על זה!

הנה אדם סובל בפרנסה, בבריאות, בשלום־בית וכו', והוא אומר: "שמשיח יבוא הכל יתוקן"... ואכן בוודאי הכל יתתקן, אבל כדי שהכל יתוקן אתה צריך

ב. פי': 'ספר הגנוז'. ונמצא בפרשת תרומה בזוהר הקדוש.

לקבל את הלימודים שמשיח יגלה! לא שהנה הוא בא פתאום, ואתה באמצע מריבות ומחלוקת וכל הבית מהופך... ואתה אומר: 'תן למשיח לתקן את זה'... **אתה תיקח את עצמך בידיים שלך ותתחיל ללמוד!** מה הלימודים? מה משיח צדקנו יעשה איתנו? מה יגלה לנו? איך יוציא אותנו מהקטנות־המוחין שלנו, מכל הבלבולים וכל מה שעובר עלינו - הן ברוחניות והן בגשמיות?...

מיד כשאדם אכן מתחיל להרגיש קצת מן העניין הזה, אז כל הציפייה שלו למשיח - שונה לגמרי... הוא יודע: **'מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ יָבוֹא וְיָאִיר אֶת עֵינַיִ!'**, ולא רק אותנו - אלא את כל העולם כולו... בוודאי את כל נשמות ישראל, ובנוסף גם אומות העולם יזכו שיהיה להם תיקון[ג], כי כולם צריכים תיקון!

ובתורה זו - תורה ב', רבינו מוסר לנו את הסוד הזה של משיח, ואם אדם זוכה להבין את זה ולקחת את זה בתוך פנימיותו באמת, ולהתחיל לקחת את הלימודים האלו, ולנהג את החיים שלו עפ"י הלימודים האלו - הוא כבר היום חי מעין ימות המשיח!

והנה אדם חושב: 'כשמשיח יבוא, בטח הוא יהיה צריך להילחם עם העולם... הרי העולם הוא מודרני, ויש כ"כ הרבה כלי מלחמה בעולם (כל הנשק שיש לאומות העולם, ובפרט 'אטום' וכו'), והוא יצטרך להילחם'...

ועל זה מתחיל רבינו את התורה הזאת - במילים פשוטות: **'כִּי עִקַּר כְּלִי זֵינוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ הוּא הַתְּפִלָּה'** - כל הכלי־זין והנשק של משיח זו התפילה! **'וְכָל מִלְחַמְתּוֹ שֶׁיַּעֲשֶׂה, וְכָל הַכִּבּוּשׁוֹת שֶׁיִּכְבֹּשׁ - הַכֹּל מִשָּׁם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וַהֲרִיחוֹ בְּיִרְאַת ה'", וְזֶה עִקַּר כְּלִי זֵינוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "בְּחַרְבִּי וּבְקַשְׁתִּי", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה'**. עד כאן לשון רבינו ז"ל.

הבה וננסה קצת להבין את המילים אלו של רבינו, ואם נזכה להבין אפילו מעט מזה - כבר יהיו לנו חיים אחרים לגמרי:

רבינו מזכיר פה ענין של מלחמות המשיח בשתי מילים: **'מלחמה'** ו**'כבישה'**, ועלינו להבין מדוע כפל רבינו את הלשון. הרי רבינו אמר בפירוש: **"בספר שלי יכולים לדקדק כמו בלשון של פסוק"**, נמצא שעלינו להבין אפוא מדוע רבינו

ג. לא מדובר על הגויים שרדפו ועשו רע לעם ישראל בכל הדורות, כי הם יימחקו מן העולם! זה עמלק שיימחה לגמרי מן העולם! אלא מדובר על אלו שהם 'עמדו מן הצד', בהם משיח יטפל ג"כ, ויגלה להם שאין שום מציאות בלי הקב"ה, ואיך שבאמת עם ישראל הכי חשובים בעולם, וכמו שרבינו מסביר בליקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן כ"א עה"פ (תהלים קכו, ב) **"אָז יֹאמְרוּ בַגּוֹיִם הִגְדִּיל ה' לַעֲשׂוֹת עִם אֵלֶּה"** - הם יבינו אז למפרע, שכל מה שהם חשבו שהם 'על הגובה', והם נמצאים למעלה, כל הגדולה היתה לעם ישראל...

מזכיר כאן שני דברים: א. **'וְכָל מִלְחַמְתּוֹ שֶׁיַּעֲשֶׂה'**. ב. **'וְכָל הַכְּבִישׁוֹת שֶׁיִּכְבֹּשׁ'**.

בפשטות, העניין מובן מאד, כי כשאדם נמצא במלחמה גשמית - חלים עליו שני עניינים אלו: "מלחמה" ו"כבישה". למשל: כששתי מדינות נלחמות זו בזו, יש את שלב ה**'מלחמה'** - שלוחמים אחד עם השני, והתכלית אח"כ הוא שלב ה**'כבישה'** - לכבוש! התכלית היא לא להישאר תמיד במלחמה, כי צריכים להגיע לאיזה סיום - איזה הסכם בין הצדדים, או ניצחון כלשהו, ולזה רבינו קורא **"כבישה"** - שצריכים להילחם ולכבוש!

ומעתה עלינו לקרב את העניין הזה אל השכל שלנו - **"לעובדא ולמעשה"**, איך זה שייך אצלו: אם אנחנו אומרים שמשיח צריך לבוא, ולהחזיר את כולנו בתשובה, ואנחנו נזכה להיות דבוקים בהקב"ה, אז צריכים לקשר את זה לענייננו: יש לנו **'מלחמה'**, וזה דבר מָכָר לנו מאד... יש לנו תמיד מלחמות עם עצמנו! מה הכוונה **'עצמנו'**? עם **היצר־הרע** שיש בנו! כי יש בקרבו של אדם שני יצרים - 'יצר־טוב' ו'יצר־רע', וכמובא בדברי חכמינו הקדושים (ברכות ס"א), שכתוב **"וַיִּיצֶר"** בשתי יודי"ן - **'יְצִירָה לְטַב יְצִירָה לְבִישׁ'**, שזה היצר־הטוב והיצר־הרע, וחכמינו הקדושים אומרים שזה שני חלקים של הלב: בצד ימין של הלב יש יצר־טוב, בצד שמאל יש את היצר־הרע, ויש מלחמה ביניהם!

ובליקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן ס"ב, מביא רבינו את דברי חכמינו הקדושים (ברכות נ"ד) על הכתוב: "וְאָהַבְתָּ אֵת ה' אֱלֹקֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ" - 'בשני יצריך', היינו שצריכים לעבוד את הקב"ה בשני יצרים - הן ביצר־הטוב והן ביצר־הרע, ולא תהא מחלוקת ביניהם.

אדם קובל: **'למה יש לי יצר הרע?! אני רוצה לגרש אותו ממני! להיפטר ממנו! אני לא רוצה לראות אותו! שילך מאיפה שבא... אני לא צריך אותו!'**... אבל חכמינו הקדושים נותנים לנו הבנה אחרת בעניין הזה, שיש דרך לעבוד את הקב"ה **עם** היצר הרע!

הרי הקב"ה ברא את היצר הרע, וכפי שמסביר רבינו (ליקו"מ ח"א סי' עב): היצר־הרע הוא מלאך, וכמו שישנם הרבה מלאכים [יש את הידועים לנו שאנחנו מזכירים הרבה, וכמו ב'קישור המרכבה': "מימיני מיכאל ומשמאלי גבריאל מלפני אוריאל" וכו'] - גם היצר־הרע הוא מלאך... מה זאת אומרת **"הוא מלאך"**? יש לו תפקיד! הקב"ה ברא אותו בשביל תפקיד מסוים! מהו התפקיד? שהוא יבוא לאדם, ויסית אותו מדרך החיים...

ולפי האמת, היצר־הרע לא רוצה

שתציית לו... זה אמנם דבר־פלא, אבל כך הוא... היצר־הרע צריך לעשות את השליחות שלו, אבל הוא לא רוצה שתציית לו... משל למלך גשמי: הוא לוקח איזה חייל או מפקד, ואומר לו: 'אני נותן לך שליחות, עליך לעשות כך וכך - לא פחות ולא יותר!'... אותו דבר הקב"ה נותן ליצר הרע תפקיד: 'אתה תלך להסית את האדם - לא יותר!'. ומה התכלית של זה? לתת לאדם בחירה וניסיון!

וזה מחמת שהקב"ה אוהב את עם ישראל, וכפי שהאר"י הקדוש מסביר ב'עץ חיים': כל התכלית של הבריאה היה כדי שהקב"ה יגלה טובתו לנשמות ישראל; הקב"ה ברא את העולם, והרי **'דרך הטוב להיטיב'** - הקב"ה ברא את הבריאה כדי להיטיב לבריותיו, ו**'טוב'** היינו **'תכלית הטוב'**, שזה מה שהתחלנו לומר בעניין ספירת היום - **"לב טוב"**, ואם מדברים מ**'טוב'** היינו **'תכלית הטוב'**.

אומרים על אדם: "הוא בן־אדם **טוב**"... למה? "הוא מתנהג בדרך־ארץ, עושה טובות לבני־אדם, אז הוא בן־אדם **טוב**"... - **אבל כדי לקבל את התואר "טוב" באמת ובשלימות, מוכרחים גם "להיטיב"!** ה**'טוב'** הזה מוכרח להיות בבחינת **"טוב ומיטיב"**, כי **'טוב'** לבד - אין בו שלימות, איך יודעים שאתה **'טוב'**? יכול להיות באמת שאתה בן־אדם טוב, אבל במה זה מתגלה? **מיד כשאדם קונה לעצמו את המידה של "להיטיב" - הוא לא מחזיק את ה'טוב' אצלו, אלא הוא עושה את הכל כדי להתחלק עם אחרים! להשפיע מה'טוב' שלו לאחרים! הוא דואג שגם לשני יהיה טוב! זה נקרא "אדם טוב" באמת...**

הכלל: ה**'מיטיב'** הוא השלמה של ה**'טוב'**; זה לא מספיק שאדם הוא "טוב", הוא גם צריך "להיטיב"! וכן הוא, כביכול, אצלו יתברך: כשאנחנו מדברים ממידת טובו של הקב"ה - שהוא יתברך, כמובן, **'טוב בתכלית הטוב'**, וממילא צריך להיות באותו זמן ענין של **'מיטיב בתכלית ההטבה'** - הקב"ה מיטיב לכולם! **הקב"ה ברא בריאה כדי להיטיב לבריותיו**, ובזה מתגלה שהקב"ה הוא **'טוב'**.

נמצא א"כ, שכל התכלית של הבריאה הוא שיבואו בני־אדם, ויזכו לקבל את ה**'טוב'** של הקב"ה!

והנה, ה**'טוב'** האמור, כדי שהוא יהיה באמת "טוב", מוכרח שיהיה שאדם **קונה** את ה'טוב' הזה ע"י עבודתו, למה? מסביר האר"י הקדוש (ומפורש בספרי הצדיקים הקדושים): אם נותנים לבן־אדם 'טוב', זה מוכרח להיות עם איזו עבודה. נסביר זאת לפי משל: עומד עני בפתח הבית, והוא מסכן - אין לו כלום, ומבקש איזו נדבה או אוכל להשביע נפשו, הוא זועק לעזרה, והנה נותנים לו, בוודאי ה'נותן' קיים מצוה גדולה מאד, אבל מצד

העני שקיבל את הטובה - יש אצלו ענין של **'נהמא דכיסופא'**, פירוש: **'לחם של בושה'**; הוא אמנם קיבל את זה בנדבות־לב, אבל הוא מתבייש... - 'לא עבדתי על זה, קיבלתי את זה ככה'... ואמנם הוא שמח, כי לא היה לו מה לאכול, הוא עני ורש, ואין לו איך לקנות אוכל, והנה הוא קיבל נדבה, והוא שמח, אבל יש אצלו ענין של בושה...

ומה באמת התכלית במצות צדקה? אדם שהוא יודע איך לנדב צדקה, ואיך להשפיע לאחרים, הוא עושה את המצוה בחכמה כזאת שהמקבל לא ירגיש בכלל שהוא מקבל איזו 'טובה' ממך... אמנם אתה בעל־הבית, והוא האורח, אבל אתה נותן לו להרגיש כאילו **הוא** הבעל־הבית...

כך פירשו צדיקים בעניין של הכנסת אורחים, שהפסגה של מצות הכנסת אורחים הוא, שאדם יקח אורח, ויתן לו להרגיש כאילו הוא בעל־הבית... וצריכים באמת חכמה לדעת איך עושים את זה, שאדם כ"כ מבטל את עצמו עד שהוא נותן לאורח הזה להרגיש כאילו **הוא** הבעל־הבית... וכך הוא לא ירגיש בושה - 'אני בא אליו ומקבל סעודה, אבל זה בלי שום דבר'...

כן הוא כביכול אצל הקב"ה, שהוא יתברך ברא את הבריאה, ורוצה להיטיב לבריותיו - לנו, לנשמות ישראל, אם ישפיע לנו את הכל בלי שום תמורה - אין זו שלימות... ואכן כך היה אצל אדם הראשון - נכנס לגן־עדן, ויש לו הכל, לא חסר כלום... "וְנָהָר יֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגָּן"... וכמובא במדרש, שבאותו הזמן - ביום השישי של הבריאה, אחר הצהריים - היה הכל מוכן בשביל אדם הראשון... המלאכים היו מביאים לו בשר־צלוי, ויין, והלחם כבר מוכן בגדילתו, הכל מוכן... לא חסר כלום! זה נפלא ביותר... מה יכול להיות יותר טוב מזה?...

יכול להיות יותר טוב מזה דבר אחד: שאדם עובד על זה! הוא אמנם מקבל טובות, אבל לא סתם בחינם... ואכן, כך היה אצל אדם הראשון בבריאתו - שהיה יציר כפיו של הקב"ה, והיה לו הכל... **אבל הקב"ה רוצה שיהיה 'תכלית הטוב' - שאדם יעבוד על כל הדברים שהוא מקבל!**

וזהו שכתוב שם: **"וַיִּקַּח ה' אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם וַיַּנִּחֵהוּ בְּגַן עֵדֶן לְעָבְדָהּ וּלְשָׁמְרָהּ"** - הקב"ה אומר לו: אדם הראשון, אתה אמנם נמצא בגן־עדן, אבל יש פה **'עבודה ושמירה'**. מהי "עבודה"? לקיים את המצוות שעליו לקיים, ומהי "שמירה"? לשמור מן העבירות שאסור לעבור עליהן. אז אדם יגיד: 'למה לא? בוודאי שאקיים זאת'... אבל באותו זמן הקב"ה ברא את הנחש - שזה היצר־הרע, הסמ"ך־מ"ם - שיהיה לו כח להסית את האדם ולתת לו בחירה... זה לא כ"כ פשוט

כמו שחשב בתחילה - 'קיבלתי פקודה, ואני צריך לעשותה', **יש את הנחש - שזה היצר־הרע**.

והתכלית היא שאדם יבין: 'יש פה ניסיון, ישנו הנחש שמסית אותי נגד, אבל אני בוחר בטוב! אני מקיים "**וּבָחַרְתָּ בַּחַיִּים**" - אני בוחר לעשות את רצון הקב"ה!'...

ואכן, זה לוקח מן האדם הרבה כוחות, ואדם לא מבין: "מה זה שיש דבר המתנגד אל הקדושה?! מדוע יש נחש, יש סמ"ך־מ"ם?! מאיפה הוא בא?!"... **זה לא החשבון שלך מדוע - המציאות היא שהוא נמצא פה... ומי ברא אותו? הקב"ה ברא אותו! הוא אחד מהבריאות של הקב"ה! ועליך לדעת שאכן יש את כח ההתנגדות הזה, ואתה צריך 'לצפצף' עליו! להבין שבאמת "אתה כאן כדי להסית אותי - אבל אני מגרש אותך! לך מפה! לא רוצה להכיר אותך!"...**

אבל הוא בא עם כל־מיני הסתות, הוא מנסה לבלבל לך את המח, ואתה חזק בדעתך: '**סליחה, זה לא מעניין אותי**'... ואמנם זה לא כ"כ פשוט, ואתה אכן לוחם! זו מלחמה בקרבך! הוא לא סתם בא להסית איזו 'הסתה' בעלמא, היצר־הרע בא וממש מבלבל את האדם! הוא יכול כ"כ לסבב לו את המוח עד שאדם יכול ממש לאבד עשתונות... הוא לא יודע באמת מה זה... אבל אדם שהוא חזק באמונה, הוא יודע: **אני לא יודע כלום! אני צריך לשמור על ציווי ה'! הקב"ה אמר לי משהו - אני צריך לקיים את זה!**

וכשאדם זוכה להתקרב לצדיק, הוא מקבל הדרכה בחיים, הוא מקבל את 'חוקי המשחק' איך עליו לנהוג את החיים שלו, והוא יודע מה עליו לעשות בעת שיש את ההתנגדות הזאת, וזה מכל־מיני עניינים - הן מאחרים, והן ההתנגדות של האדם בעצמו - בתוך־תוכו, שיש בו את היצר־הרע... כי מעת שאדם הראשון חטא בעץ הדעת - הנחש הזה כבר נכנס...

שזהו בעצם ההבדל אצל אדם הראשון לפני חטא ולאחר החטא, שלאחר החטא הנחש כבר נכנס פנימה... ולפני החטא - הוא היה מבחוץ... אמנם הנחש כבר היה קיים - הוא היה בריאה של הקב"ה, אבל הוא הסתובב בחוץ, וניסה לבוא ולהסית לאדם, אבל האדם בעצמו - הוא יציר כפיו של הקב"ה, הוא כולו קודש! הוא חתיכת אלקות! הקב"ה יצר את הגוף שלו, וכמ"ש: "**וַיִּיצֶר ה' אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם עָפָר מִן הָאֲדָמָה**" - הקב"ה ברא את זה, "**וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים**" - הוא נפח בו 'נשמת חיים' וקיבל נשמה, וממילא הוא חתיכה אחת של אלקות, שזה ענין של 'חיבור רוחניות וגשמיות ביחד', אבל יחד עם זאת - ברא הקב"ה גם את הנחש, כדי שהוא יסית את האדם מבחוץ, והיה

לו ניסיון גדול[ד]... הנחש פיתה את חוה, ואח"כ היה ניסיון לאדם, ושניהם נכשלו...

ובזה נוכל קצת להבין את העניין של "עץ הדעת טוב ורע" שהקב"ה ציווה לו לא לאכול ממנו: 'עץ החיים' זה גילוי אלקות, ענין של "חיים", שאדם זוכה **'לחיות'** - הוא שמח, ויש לו את הכל... לא חסר לו כלום... אבל "עץ הדעת טוב ורע" זה כבר ענין של בלבול, שאדם יודע שיש 'טוב' ו'רע', אבל הוא לא יודע מהו 'טוב' ומהו 'רע'... כי אם הכל אלקות - הכל "חיים", אין פה 'טוב' ו'רע', משא"כ להפך... ועל זה הקב"ה הזהיר את אדם הראשון - שלא יאכל מזה, שלא ייכנס בקרבו ענין הבלבול הזה - הוא יקח איזה מאכל שיבלבל לו את שני הדברים האלו, שזו היתה הסתת הנחש, שהוא יאכל מעץ הזה, וכבר ייכנסו בקרבו כל הניסיונות האלו, ואז זה כבר סיפור אחר לגמרי...

למה אנחנו מקדימים את כל זה? כדי שנדע היטב, שכל הענין הזה של **'יצר־הרע'** - שהקב"ה ברא את הנחש המביא את האדם לידי ניסיון - היה בעצם **להיטיב לנו**, כלומר: להביא אותנו למצב שהטובה שנקבל מהקב"ה - לא תהא בתור 'מתנת־חינם' ובושה, כמו העני הנ"ל שמקבל את האוכל בחינם... **לא! עבדנו על זה! שמרנו על ציווי ה'! הקב"ה אמר: 'את זה כן תאכלו, את זה לא תאכלו' - זהו זה! אנחנו נזהרים בזה! אנחנו מקיימים את רצון ה'!** ואכן ישנה 'הסתה' - שמסיתים את האדם, אבל לא יפחד! אדם יאמר לו בתמימותו: **'לך! לא אכפת לי כלום! אני מוסר את עצמי לקיים מה שהקב"ה רוצה!'...**

זה ענין הירידה שהיתה בתחילת הבריאה.

ומה הענין שלנו? אנחנו צריכים לקרב את עצמנו לקראת המשיח! מה זה 'המשיח'? על זה בא רבינו ומגלה בתורה זו את הסוד של משיח.

ראשית, אם נשים לב, המילה **'משיח'** היא מאד קרובה למילת **'נחש'**, כי האותיות **ש'** ו־**ח'** יש בשתיהן, וההבדל הוא שבנחש יש אות **נ'**, ובמשיח יש אותיות **מ'** ו־**י'**, והן אותה גימטריא: 50. **'משיח'** ו**'נחש'** עולים כמספר אחד: 358.

מה הלימוד בזה? העבודה של האדם היא לדעת שהנחש אמנם בא להסית אותו, והעבודה של האדם היא לקיים מה שאמר הקב"ה לנחש: **"הוּא יְשׁוּפְךָ רֹאשׁ"** - הוא יחתוך את הראש שלך. מה הראש של ה**'נחש'**? האות **נ'**, שהיא האות הראשונה בשמו, ומה צריכים לעשות לה? לחתוך אותה. ואם חותכים את

ד. אנחנו צריכים תמיד ללמד זכות על אדם הראשון, כי הרי לא היה לו ממי ללמוד... הוא היה הנברא הראשון בבני־אדם, ולא היה לו 'ניסיון' - לראות וללמוד מה לא עושים, ועל־כן היה מה שהיה, וזה לימוד־זכות עליו.

הראש של האות **נ'** - זה הופך לאותיות **מ' ו-י'**, ונעשה **'משיח'**... ואדם מתחיל להבין, שכל מה שמסיתים אותו נגד הקדושה, זה בעצם רק לתת לו בחירה ניסיון!

אדם צריך להיות מאד חזק - 'אני לא אכפת לי מכלום! אני צריך לקיים רצון הקב"ה! וכשיש לי קשיים בחיים - יש לי עצה אחת!' -שזה הסוד שרבינו מגלה בתורה זו: הכלי־זין של המלחמה, שמשיח ילמד את הבריות! משיח ילמד את כולם איך להתמודד עם הנחש הזה: שאדם יש לו בכל יום, בכל עת ובכל שעה, מלחמה עם הנחש הזה, ומה שהיה בתחילת הבריאה - חוזר ונשנה תמיד... וכי זה סתם סיפור שהתורה מספרת מה היה עם אדם והנחש? **לא ולא! זה סיפור שמלמד אותנו איך אנחנו צריכים להתנהג כל החיים שלנו!** עכשיו זה 5,785 שנה מאז שהי האת הסיפור הזה בבריאת העולם, והמלחמה הזאת חוזרת ונתחדשת בכל יום - אנחנו צריכים ללחום עם הנחש! **ואנחנו צריכים לדעת שיש לנו את הכלים לנצח אותו...**

שזה מה שמקבלים מהצדיקים, וזהו האור של רבינו, שהוא אור של **"נצח"**, שהוא מזכה אותנו לנצח את הנחש!

ידועה השיחה של רבינו בעניין הזה, ואנחנו חוזרים על זה מפעם לפעם כי אם מתבוננים בשיחה הזאת - זה ממש 'מבהיל על הרעיון', ומזה אנחנו רואים מעט **'איזה רבי יש לנו!'**... - לא סתם "עוד רבי של חסידים"! אדם שזוכה להתקרב לרבינו, זה לא כמו "עוד חסיד של רבי" - שיש חסידות פלונית וחסידות פלונית, ויש גם 'חסידות ברסלב'... **לא ולא! רבינו הוא ענין אחר לגמרי...**

רבינו אמר פעם[ה]: **"בשעה שכל הנשמות הלכו יחד עם אדם הראשון אל החטא**[ו]**, הנשמה שלי לא הלכה"**; מה יוצא לנו מהשיחה הזאת? **שיש לנו רבי שהוא לפני החטא! הוא עוד נשאר עם הפקודה הראשונה: "וַיַּנִּיחֵהוּ בְּגַן עֵדֶן לְעָבְדָהּ וּלְשָׁמְרָהּ"! כזה רבי יש לנו!**

ואמנם קצת פחד לומר את זה, אבל אפשר להגיד שזהו העניין המוזכר בספרים הקדושים, שיש מושג של **'אדם**

ה. מובא בשיחות־הר"ן (סימן קסו): **'שָׁמַעְתִּי בְּשֵׁמוֹ שֶׁאָמַר: הָעוֹלָם סוֹבְרִים שֶׁמַּחֲמֶת שֶׁאֲנִי נָכֶד הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב זִ"ל, מַחֲמַת זֶה זָכִיתִי לְמִדְרָגָתִי. לֹא כֵּן הוּא, רַק עִם דָּבָר אֶחָד הִצְלַחְתִּי, וְעַל יְדֵי זֶה זָכִיתִי לַעֲלוֹת לְמַה שֶּׁזָּכִיתִי. וְאָמַר בִּלְשׁוֹן אַשְׁכְּנָז בְּזֶה הַלָּשׁוֹן: "מִיט אַיין זַאךְ אִיז מִיר גִּירַאטֶן"'**; ולא כתוב מהו הדבר שעליו כיוון רבינו, ומקובל אצלנו שעל זה רבינו כיוון - שכשכל הנשמות הלכו יחד עם אדם הראשון לחטא עץ הדעת - **'הנשמה שלי לא הלכה!'**.

ו. כי אדם הראשון היה הנברא הראשון, ובתוכו היו כלולים כל הנשמות, כי כשמייצרים דבר - יש בתוכו את כל מה שיצא אח"כ ממנו, וגם באדם הראשון - היו כלולים כל הנשמות וכל הבריות עד סוף כל הדורות. ואיתא בזוהר, שבעת שהלך אל החטא - הלכו עמו כל הנשמות.

קדמון', שזה מרמז על המדרגות הכי גבוהות - לפני השתלשלות כל העולמות, ולפי הלימודים האלו שגילה לנו רבינו, הרי זה סובב על העניין האמור, שהנה אחר שאדם הראשון נברא - כתוב בתורה כל הסיפור שהיה, וזה הולך ומתגלגל עד היום הזה, אבל היהלפני־כן **'אדם קדמון'** - אדם שקיבל את הפקודה של הקב"ה, והוא לא הלך וחטא! הוא שמע וציית! ישנה נשמה כזאת!

ובזה תיושב תמיהה שיש בכל העניין הזה של חטא אדם הראשון: הרי הקב"ה לא בורא דבר שיבוא אח"כ לידי קלקול, אין דבר כזה! הקב"ה הוא **'טוב והמיטיב'**, ודואג שיהיה הכל בתכלית ההטבה! הקב"ה הוא אין־סוף ואין־תכלית [כמו שאומרים ב"אדון עולם": 'בלי ראשית בלי תכלית'], והכל גלוי וידוע לפניו, א"כ איך הוא יברא דבר שייווצר ממנו כזה קלקול וירידה?... **אך זה הסימן שאכן נשאר כזה דבר! שכבר בתחילת הבריאה היתה נשמה כזאת שבאמת לא קלקלה, ונשאר נקיה בתמידות!**

וזה מה שזוכין על־ידי ההתקרבות לרבינו; כשאדם זוכה להתקרב לרבינו, אין הכוונה שהוא נהיה "עוד חסיד" - 'כן, אני גם ברסלבר'... מה זה **'ברסלב'**? רבינו אמר פעם, ש**'ברסלב'** מרומז בפסוק (יחזקאל לו, כו) "וַהֲסִרֹתִי אֶת לֵב הָאֶבֶן מִבְּשַׂרְכֶם וְנָתַתִּי לָכֶם **'לֵב בָּשָׂר'**"; שזה ענין ה**'לב טוב'** הנ"ל, שהוא ענין הימים האלו של הספירה, שצריכים להפוך את ה**'לב האבן'** ל**'לב בשר'**, שיהיה לו **'לב טוב'**! שיחזור לתחילת הבריאה!

רבינו מלמד את האדם: **יש לך אפשרות להילחם את המלחמות האלו!** ואדם שואל: 'אבל מאיפה לוקחים את הכח לזה?'... וממשיך וטוען: 'רבינו זכה לזה - כי לרבינו היתה נשמה גבוהה'... **אבל איך רבינו הגיע לנשמה הגבוהה הזאת? וכי הוא נולד ככה - בלי שום עבודה ויגיעה?!... לא! רבינו אמר בפירוש: "זכיתי לכל זה מהיגיעות והטרחות שלי!" - רבינו לָחַם שוב ושוב, עד שהוא זכה לנצח ולכבוש את היצר־הרע והנחש הזה, ועל־ידי־זה לגלות שהוא באמת זכה להגיע לתחילת הבריאה!**

שבזה אנחנו מגיעים לעניין של **'כְּבִישָׁה'**; מהי **'כְּבִישָׁה'**? לדוגמא: 'מלפפון כבוש', איך עושים את זה? לוקחים מלפפון, שמים אותו במלח וחומץ, וכובשים אותו בכזאת כבישה, עד שנעשה 'מלפפון כבוש'. **אותו דבר לענייננו: יש דרך שאפשר 'לִכְבֹּשׁ' את היצר־הרע - להפוך אותו אל הקדושה! לעבוד את הקב"ה עם "שני יצרין"!** וכמו שכתוב בפסוק (משלי טז, ז) **"בִּרְצוֹת ה' דַּרְכֵי אִישׁ"** - אם אדם זוכה לִהָרָצות להקב"ה, **"גַּם אוֹיְבָיו יַשְׁלִם אִתּוֹ"** - היצר־הרע הזה שלוחם איתך, הוא "מרים ידיים"... 'זהו, אני החבר שלך'... למה? **כי עמדת בניסיון!**

וזה בכל ניסיון שיהיה - בבית, יש ניסיון של כעס, ואדם קשה לו לעצור את עצמו, ובשעה שהדמים רותחים בתוכו - היצר־הרע לוחש לו בשקט: **'אל תקשיב לי... אל תכעס עכשיו! אל תעשה את זה! אל תהפוך את הבית שלך! אל תצעק ואל תתרגז!'**... ואדם צריך לאחוז עצמו עם כל הכוחות, ואם הוא זוכה לנצח - יש ענין של **'כבישה'** - הוא כבש את המלחמה!

על הפסוק הזה - **"גַּם אוֹיְבָיו יַשְׁלֵם אִתּוֹ"** - מובא במדרש שלוש שיטות מהו ה**'אויב'** הזה:

שיטה ראשונה: **"אוֹיְבָיו"** זה **היצר־הרע** - יש לאדם יצר־הרע, והוא אויב האדם, ואדם נלחם נגדו - **"כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ"**... וכולנו מכירים את האויב הזה, הוא האויב הגדול של האדם. והנה פתאום: **"גַּם אוֹיְבָיו יַשְׁלֵם אִתּוֹ"** - הוא משלים איתך! הוא אומר לך: 'אם אתה צריך משהו - אני אעזור לך'... למה? 'אתה היית חכם לא להקשיב לי כשרציתי להסית אותך, ובשקט אמרתי לך "אל תקשיב לי" - ואכן לא הקשבת לי, אז כל הכבוד! אני עכשיו החבר שלך! אתה צריך משהו - אני אעזור לך!'... ובזה **'כבשת'** אותו! לחמת - וכבשת אותו!

שיטה שניה: **"אוֹיְבָיו"** זו אשתו; ובתחילה זה נשמע לאדם כדבר מפחיד - מה זה?... אך זה מפורש בפרשת בראשית, בשעת בריאת האדם וחוה, אמר הקב"ה: **"אֶעֱשֶׂה לוֹ עֵזֶר - כְּנֶגְדּוֹ"**, ולכאורה אלו שני הפכים: אם זה **'עזר'** - מהו **'כנגדו'**?... הרי צריך להיות "עזר - **ביחד אתו**", ומה זה **'כנגדו'**?... אך התשובה היא: **יש 'עזר' שהוא סוג של 'כנגדו'!** ואפשר להבין את זה בפשטות, לא צריכים על זה הבנה גדולה: הרי לגבר יש טבע של גבר, ולאשה יש טבע של אשה, ואכן במבט שטחי זה נראה כמו שני הפכים, ובני־אדם מפרשים את זה כמו **'אויב'** - שיש מלחמה, וחושב: "היא באה **'כנגדי'**"... **אבל אדם צריך לדעת שזה ג"כ שליח מהקב"ה! כי הרי הקב"ה ציווה לנו להתחתן, ולבנות בית!**

נמצא, שכל הדברים הללו הנראים לך כמו **'התנגדות'** אליך וכנגדך, זה בכלל לא ככה... זה בא כדי לשנות **אותך! אתה** צריך לשנות דברים **בתוכך! ודע שיש דברים שבלעדיהם לא תגיע לשלימות שלך! אדם שזוכה לדעת מה זה 'להתחתן' ו'לבנות בית', הוא מבין שדייקא על־ידי־זה הוא מגיע לשלימותו!** אם הוא לבד - אז אמנם קשה לו, יש לו את כל היצר־הרע וכל הדברים הקשים, אבל הוא לבד... משא"כ מיד שהוא כשזוכה ב"ה אחר הרבה תפילות למצוא את בת־זוגו ולהתחתן, אז עכשיו זה כבר נראה אצלו כמו מלחמה... הוא חושב שהוא נמצא במערכת של מלחמה... **אבל כל התכלית היא רק לבנות אותך! עכשיו מצאת משהו 'כנגדך', אבל כדי שזה יתאחד ביחד!**

וזה כמו 'שתיל' או 'עץ' שגדל עקום, אז מה העצה? צריכים לעקם אותו לצד השני, ואח"כ הוא יהיה ישר... אותו דבר: אדם כשהוא לבד, יש לו כל־מיני מידות ודברים שאינם בדרך הנכון, ועכשיו כשהוא זוכה להתחתן, ומתחיל לבנות בית, אז הוא מתחיל לראות שיש דברים שעליו לתקן... ואכן בהתחלה הוא חושב: "מה זה?! מפריעים לי... זה 'נגדי'"... אך כשהו איודע שהוא ואשתו זו 'נשמה אחת' ויחדיו הם בונים את עצמם - הוא מתחיל להבין שזה עיקר החיים, וזו תהא השמחה שלו, וכמו שחכמינו הקדושים אומרים, שאדם שלא זוכה להיות נשוי - הוא בלי שמחה, בלי תורה, בלי שום דבר... ועכשיו זכית להגיע לשלימות שלך!

ולפי־זה מובן מאד שהעניין של "**גַּם אוֹיְבָיו יַשְׁלִם אִתּוֹ**" סובב על אשתו, כי **אתה תגיע לשלימות שלך דייקא ע"י זאת! דייקא מחמת שאתה חושב "זה אויב"... אתה תגיע לשלימות שלך על־ידה!** ויהיה בזה אותו ענין של ה'**כבישה**' האמורה, שלכתחילה זה נראה אצלך כאילו זו מלחמה, אבל כשאתה מקבל את הלימודים האמיתיים - אזי "**גַּם אוֹיְבָיו יַשְׁלִם אִתּוֹ**", ויש לך את השלום־בית הכי מופלא, ואדרבה! אתה מכיר טובה עצומה על זה, ולא כפוי טובה...

שזה ג"כ מה שהיה בתחילת הבריאה, אחר שהקב"ה נתן את חוה לאדם הראשון, היה את הקלקול על־ידי שאשתו חוה נתנה לו, ואמנם זו אשתו, אבל היה עליו לעמוד חזק[7]... ואח"כ כששאלו הקב"ה על כך, ענה ואמר: "הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי הִוא נָתְנָה לִּי מִן הָעֵץ וָאֹכֵל", ופה היה חוסר בהכרת הטוב, **וכמה צריכים להכיר טובה ולהודות להקב"ה על שזוכה שיש לו אשה!**

הכלל, כל התיקון של זה הוא שאדם יזכה לדעת: **אנחנו בונים בית, שבבית הזה שומרים על ציווי הקב"ה בכל העניינים! מה שאסור - אסור, ומה שמותר - מותר...** ובשביל זה צריכים ללמוד את כל העניינים האלו - כלל הלימודים של 'טהרה', 'איסור והתר', כדי שלא יבואו לידי כישלון ח"ו.

יש תורה קטנה בליקוטי־מוהר"ן

ז. ואמנם מובא במדרש שהיא צעקה וכו', אבל היה עליו לדעת: 'הנחש מסית אותה', ולומר לה: '**אשתי, יש לנו פקודה מהקב"ה! הקב"ה אמר לא - אז לא! מה שאסור - אסור!' אין פה שום "חכמות"... "אֵין חָכְמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֵצָה לְנֶגֶד ה'"** (משלי כא, ל)! ואף שהיתה אז מיללת וכו' - כך היה לו לומר לה, והיה צריך לעמוד חזק, ואז היו ניצולים מזה.

(ח"ב, סי' כט[ח]), שרבינו אומר שם דבר מעניין: **'כְּשֶׁאֵרַע שְׁאֵלָה בְּבֵית הָאָדָם**[ט] **עַל־יְדֵי תַּעֲרֹבֶת אִסּוּר בְּהֶתֵּר, וְאֵין בַּהֶתֵּר כְּדֵי לְבַטֵּל אֶת הָאִסּוּר'**; כי ישנה הלכה בהלכות איסור והתר, שאם יש לאדם דבר כשר, והתערב בו דבר לא כשר, אם זה דבר לח - צריכים שישים כנגד האיסור [דהיינו שישים פעם של התר], אבל אם זה דבר יבש [שאין בו שום רוטב], הכלל בהלכה הוא: **'חד בתרי בטיל'**; כלומר: אם יש רוב - זה בטל. למשל: ישנן שתי חתיכות כשרות, ואחת לא כשרה, ולא יודעים מה כשר ומה לא, אזי **'חד בתרי בטיל'** ומותר לאכול את התבשיל...

ממשיך רבינו אומר, שכשיש לאדם שאלה כגון זו, ואין בהתר כדי לבטל את האיסור, אזי: **'בָּזֶה מֻרְאִין לוֹ, שֶׁפְּגַם בְּאֵיזֶהוּ יִחוּד שֶׁל מַעְלָה"** למה? **'כִּי כָּל הַיִּחוּדִים וְהַזִּוּוּגִים הֵם בְּחִינַת בְּטוּל אִסּוּר'**; ורבינו מזכיר את הלשון בברכת חופה וקידושין: **'וְאָסַר לָנוּ אֶת הָאֲרוּסוֹת וְהִתִּיר לָנוּ אֶת הַנְּשׂוּאוֹת'**; **'נִמְצָא'**, אומר רבינו: **'שֶׁמֵּאִסּוּר נַעֲשָׂה הֶתֵּר, כִּי בִּתְחִלָּה הָיָא אֲרוּסָה, וְאָז הָיָא אֲסוּרָה, וְאַחַר כָּךְ נַעֲשֵׂית הֶתֵּר בְּנִשּׂוּאִין'**; ורבינו מזכיר שלמדים את זה מן הפסוק (תהלים סח, ז) **"אֱלֹקִים מוֹשִׁיב יְחִידִים בַּיְתָה"**, **הַיְנוּ זִוּוּגִים. כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל** (סוֹטָה ב) **זֶה הַפְּסוּק לְעִנְיָן זִוּוּגִים'**; כי כשהקב"ה משדך שידוך, זה ענין של **"מוֹצִיא אֲסִירִים בַּפּוֹשָׂרוֹת"**, שבפשטות העניין בזה, כי אדם שזוכה להתחתן הוא כמו אחד שמוציאים אותו מבית־כלא... כי הרי עד עכשיו הוא היה בבית־האסורים - בחור עובר עליו כ"כ הרבה, וחושב "מה יהיה איתי", הוא כ"כ שבור, ולא יודע איפה מתחיל בכלל... הוא מרגיש שהוא בכלא... וכשהוא זוכה להתחתן - הוא יוצא מהכלא! זה הפירוש הפשוט (כפירש"י שם), אבל רבינו כאן מוסיף דבר נוסף, שהעניין של "מוֹצִיא אֲסִירִים" היינו שיש פה **איסור**, וצריכים **להוציא** אותו ולהכשיר אותו! שזה **"מוֹצִיא אֲסִירִים" - 'מוציא'** את ה**'איסורים'** **"בַּפּוֹשָׂרוֹת" - להכשיר** אותו!

נשוב להלכה הנ"ל בעניין עירוב מאכלים: אם שני מאכלים מתערבבים ולא יודעים מה כשר ומה לא, אכן לפעמם צריכים 'שישים' כנגד, אבל לפעמים צריכים **"חד בתרי"**, וכמבואר לעיל, דהיינו: **אם יש שתי חתיכות מותרות, ואחת אסורה, האיסור מתהפך!**

ומאיפה למדים את זה? כי כתוב

ח. ומובא בקצרה גם בספר־המידות, אות הוראה, סימן ג'.

ט. פעמים שיש בבית שאלות מסוימות - הן בהלכות טהרה והן באיסור והתר וכו', **וצריכים לשאול! בבית נורמלי יש תמיד שאלות!** ואם אין שאלות - זו בעיה... אם אדם לא שואל שאלות בכלל - סימן שמשהו לא תקין אצלו בבית... **זה דבר ראשון שאדם צריך לדעת לפני שזוכה להתחתן ולבנות את ביתו: "שאלה מיד צריכים לשאול! צריכים לשאול ולברר!".**

בתורה: **"אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטֹּת"** - יש הלכה, שאם ישנה איזו שאלה אצל הבית־דין של עם ישראל - בלשכת הגזית [הוא הבין־דין הגדול של סנהדריה גדולה], צריכים תמיד **"רבים"** - עושים הצבעה, ואם יש יותר הנוטים לדעה מסוימת - הולכים אחריהם בפסק ההלכה. שואלים את השאלה בבית־הדין, ואם רוב פוסקים כצד מסוים - כך עושים, ואלו שאחזו אחרת - מתבטלים לגמרי... **זו הלכה!**

ואדם שחולק עליהם - על זה יש פרשת שלימה של "זקן ממרא" - אתה ממשיך לפסוק כמו שאתה רוצה? זה עונש מיתה, רחמנא ליצלן... כי אם יש כלל של "אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטֹּת", הכל נתהפך עכשיו לאותו העניין, **ואם פסקו שזה מותר - זה מותר! זהו זה! אין שאלות! האיסור מתהפך להיתר!**

נשוב לעניין ההלכה הנ"ל: אם יש שתי חתיכות של היתר, ואחד של איסור, ולא יודעים עתה מהי חתיכת האיסור, אם מתקיימים התנאים לזה [כגון שזה יבש ביבש וכו', יש כמה פרטים בזה] - **ה'איסור' הזה מתהפך ל'היתר'! וכבר אין שום איסור... זה התבטל!**

הרי לנו, שיש ענין שיכולים להפוך **"איסור גמור"** ל**"היתר"**! זאת אומרת: **אם אדם זוכה 'להתבטל' - לבטל את היצר־הרע, לבטל את הדבר הזה שנראה כמו 'איסור' - אבל הוא "חַד בְּתְרֵי", הוא מבטל את עצמו לגמרי להקב"ה, שזה ענין של "חַד בְּתְרֵי" - שאדם מקשר את עצמו אל השורש שלו, אזי אז האיסור מתבטל לגמרי!**

ואומר רבינו: זה פירוש **"מוֹצִיא אֲסִירִים בַּכּוֹשָׁרוֹת"**, זה ענין של חתונה, שזה נאמר על הזוכה להתחתן, שהנה היה לו ענין של **'אִסּוּר'** - כלליות הדברים שקשים לאדם: הן ברוחניות והן בגשמיות, ועכשיו זה **'הֶתֵּר'**, שזה ענין של **"חַד בְּתְרֵי"** - כשאדם זוכה להתחתן, הרי נעשה שלושה - איש ואשה, ועכשיו הם מצרפים את הקב"ה ביחד, ו'שכינה שרויה ביניהם', וזה **"חַד בְּתְרֵי"**, ואם זוכה להמשיך לקיים רצון ה' - מתקיים אצלך: **"חַד בְּתְרֵי בָּטִיל"**!

ועוד אפשר לפרש, שלפעמים האשה עדין לא אוחזת בעניין הזה של 'שכינה שרויה ביניהם',, ולפעמים זה האיש בעצמו, אבל זה **"חַד בְּתְרֵי"** - זה כל הכיוון שלנו, לבנות את הבית הזה לשם שמים, וממילא **'בָּטִיל'** - הכל בטל! הכל מתהפך! זה בית של קדושה! גרמנו את התיקון הזה, וה**'איסור'** התהפך ל**'התר'**, וכל השאלה שנתעוררה - אומר רבינו - היא באה רק כדי לעורר אותנו!

זה הענין של **"בִּרְצוֹת ה' דַּרְכֵי אִישׁ גַּם אוֹיְבָיו יַשְׁלֵם אִתּוֹ"** - **'אויביו'** זה היצר־הרע, ו**'אויביו'** זו אשתו. וישנה שיטה שלישית - **'אויביו'** זה זבובים ופרעושים שיש בבית,

שזה כולל את כל ההפרעות שיש לאדם - באים זבובים ויתושים ומבלבלים אותו, והוא לא יודע איך להיפטר מהם... זבוב מפריע לו, והוא מתעצבן לגמרי...

אבל אם אדם היה מקבל את הלימוד הנכון, הוא היה יודע: 'הנה מזכירים לי לחזור בתשובה'... כי על צדיקים מובא שלא היה את ההפרעה הזאת, וכמו שכתוב אצל אלישע הנביא - שלא נמצא אצלו זבובים, וכן אומרים המשנה, שאחד מן הניסים שהיו בביהמ"ק, שלא היה אף־פעם נראה זבוב בבית המטבחיים; **כי במקום־קדושה - אין להם מקום!**

ורבינו אומר בספר־המידות (אות אהבה, חלק שני, סעיף ב): **אתה רוצה לדעת מצב השלום־בית שלך? תסתכל על הזבובים!** מהזבובים אתה יכול לדעת מה עם השלום־בית... אדם שהוא כל הזמן מעיף את הזבובים, ומבלבל עצמו וכועס מזה, צריכים לבדוק איך השלום־בית שלו...

ואכן, המקור לזה (במראי־מקומות שם) הוא מהמדרש הנ"ל, ש**'אוֹיְבָיו'** זה היצר־הרע, האשה, והזבובים שבבית, שצריכים שיתקיים **'יַשְׁלֵם אִתּוֹ'** - צריכים להשלים איתם! ואם אדם זוכה שהיצר־הרע משלים איתו, וגם אשתו, אז הזבובים גם־כן... הכל יהיה בסדר, לא יפריע לו כלום! כי אמנם המדרש נוקט ענין של **'זבובים'**, אבל זה כולל את **כלל הדברים המפריעים לאדם** [ולכן נקט זבובים, שזה דבר שבדרך־כלל מבלבל את האדם].

נחזור לדברי רבינו בתורה ב': אומר רבינו, שמשיח צדקנו יעשה את ה**'מלחמות'** שלו, וגם את כל ה**'כבישות'** שלו - כי צריכים **'לכבוש'** את היצר־הרע, דהיינו: להשלים אתו.

אז למדנו את ההדרכה שעושים לחיילים: **אתם צריכים עכשיו ללכת למלחמה, ועליכם 'ללחום' ו'לכבוש'!**

והנה החיילים תוהים: 'אבל עם מה אנחנו יוצאים?... רק עם ה'מדים' שלנו?!... אין שום נשק?! שולחים אותנו לשדה־הקרב בלי שום נשק?!'...

ופה מגיע הנקודה העיקרית של רבינו בתורה זו: **אומרים לאדם: אנחנו מוסרים לידך נשק שהוא הכי גדול בעולם! יותר מ'אטום', יותר מכל ה'טנקים', המטוסים, כל הפצצות שיש, נותנים לך נשק, שאם תדע איך להשתמש עם הנשק הזה, ניצחת את המלחמה! נלחמת, כבשת, ואתה הכי מאושר בחיים, ובזה אתה חוזר ל'כוונת הבריאה' - אל ההתחלה של אדם הראשון.**

אומר רבינו: **'כִּי עִקַּר כְּלִי זֵינוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ הוּא הַתְּפִלָּה'** - שאדם מתפלל להקב"ה. זאת אומרת: כשהקב"ה ברא את אדם הראשון, באותה בריאה הוא נתן לו את

השכל לדעת שאם צריכים לפעול משהו - צריכים להתפלל להקב"ה!

וזה רש"י מפורש בפרשת בראשית, על הפסוק **"וְאָדָם אַיִן לַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה"**, אומר רש"י, שבתחילה היו כל הצמחים על פתח הקרקע, ואמנם הם עומדים לצמוח - אבל הם על פני הארץ... אז הקב"ה נתן לאדם שכל, והוא הבין שצריכים משהו כדי לגרום להם לצמוח - שזה הגשם, ואיך עושים את זה? איך אדם הראשון יקח את המים וישפכם מן הרקיע?... אומר רש"י שם: **אדם הבין שצריכים להתפלל להקב"ה! הקב"ה מחכה, כביכול, שהוא יתפלל!** אדם הראשון נברא, ועכשיו הוא רואה שצריכים לעסוק בתיקון העולם...

וכמו שרבינו ז"ל מתחיל את תורה ה' (ליקו"מ ח"א): **'צָרִיךְ כָּל אָדָם לוֹמַר: כָּל הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֶלָּא בִּשְׁבִילִי** (סַנְהֶדְרִין לז.)**, נִמְצָא כְּשֶׁהָעוֹלָם נִבְרָא בִּשְׁבִילִי, צָרִיךְ אֲנִי לִרְאוֹת וּלְעַיֵּן בְּכָל עֵת בְּתִקּוּן הָעוֹלָם. וּלְמַלְּאוֹת חֶסְרוֹן הָעוֹלָם, וּלְהִתְפַּלֵּל בַּעֲבוּרָם'**; אָדָם צריך להתבונן בתיקון העולם, ולא שיסתכל רק על מה שחסר... מה זה יועיל לך להסתכל על החסרונות?! צריכים למלאות את החיסרון! תתחיל למלאות את החיסרון הזה! ומגלה רבינו את הסוד: **"וּלְהִתְפַּלֵּל בַּעֲבוּרָם"** - תתפלל!

אדם הראשון נברא עם השכל הזה - שצריכים להתפלל, ואכן הוא התפלל, וירד הגשם, והתחילו כל הצמחים לצמוח...

נמצא, שאדם הראשון קיבל את הנשק הזה כבר בתחילת הבריאה, וזה היה ממש כשנברא., כי הוא נברא בערב־שבת - יום השישי של הבריאה, וכבר אז הוא קיבל את כל הכלים האלו, והוא התחיל להתפלל - וירד גשם, היה גן־עדן... הכל צמח! יש גן־עדן - לא חסר כלום! הכי יפה...

אבל אח"כ, הגיע הניסיון הגדול... אכן הוא ראה שצריכים איזה תיקון, ולמלאות את החיסרון של העולם - להתפלל, אבל הנה הגיע הנחש... וזו המלחמה הכי כבדה! **זו המלחמה שאנחנו לוחמים מאז ועד עכשיו!**

ומהי העצה? זו העצה של משיח צדקנו - שמגלה רבינו כאן, שאנחנו צריכים לאחוז בחרב התפילה! הקב"ה נותן לנו נשק! זו **"חֶרֶב פִּיפִיּוֹת"** - שצריכים לאחוז בשתי הפיות שלה: הן **בתפילה ובקשה**, והן **תודה והודאה**, שזה ענין הספירה של השבוע בספירת־העומר - ספירת **ה'הוד'**, והרבה צדיקים נהגו שבשבוע זה לא אומרים תחנון (וכן נהג מוהרא"ש ז"ל), ואיתא בזוה"ק פרשת בהעלותך - גבי 'פסח שני', שהם שבעה ימים שבהם **"תרעין פתחין"**!

מחג הפסח עד 'פסח שני' יש שלושים יום, וכל אותם ימים עדיין שייך האור של חג הפסח, ואחר שלושים יום אלו - מתחילים שבעה ימים שעליהם אומר הזוהר: **"תרעין פתחין"** - השערים פתוחים! יש בהם משהו מיוחד! **השערים פתוחים, ויש כח לפעול בהם דברים גדולים!**

ומה ענין ספירת **ה'הוד'** בימים אלו? ענין של **תודה והודאה** להקב"ה! **אדם שקונה את המידה הזאת - תמיד להודות: "תּוֹדָה, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! יֵישַׁר כֹּחַ, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם עַל כָּל מַה שֶּׁאַתָּה עוֹשֶׂה אִתִּי - דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן!"** - שלא ייפסק ממך התודה והודאה! שזה ענין של **'הכרת הטוב'**.

וכאמור, זה היה הַפְּגָם אַחַר חֵטְא אָדָם הָרִאשׁוֹן, שֶׁחַוָּה הוסתה ע"י הנחש, ואמרה גם לאדם הראשון לאכול, והוא לא עמד בניסיון, ואכל, וכשהקב"ה בא והוכיח אותו על זה, הוא היה צריך לומר: **'רבש"ע, חטאתי עוויתי פשעתי, תמחל לי'...** ולא־כן עשה, אלא במקום זה הוא אמר: **"הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי הִוא נָתְנָה לִי מִן הָעֵץ וָאֹכֵל"** - הוא זרק את האשמה על אשתו... ופה הוא 'הפך את היוצרות'... למה? כי כל ההתנגדות הזאת - ה"עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ" - זה כדי לתת לך ניסיון [וכמו שאמרנו, היצר־הרע אומר לאדם: 'אל תציית לי'], ועכשיו אתה הולך וזורק את האשמה על הניסיון?!... אלא מאי? היית צריך להיות חזק, ולהסביר: 'את זה לא עושים! אם הקב"ה אמר "לא", אז אנחנו "לא" אוכלים!'... ואמנם בהתחלה זה קשה - היא צועקת צורחת [כמו שהיה אצל חוה], אבל 'זהו זה!'...

ומה זה 'יגרום? שיתקיים: **"גַּם אוֹיְבָיו יַשְׁלִם אִתּוֹ"** - פתאום יהיה לך השלום־בית הכי נפלא... כי מסבירים בנחת ובשלווה: **'אנחנו הולכים לפי התורה. צריכים ללכת לפי 'דעת תורה'. ואם לפעמים לא מבינים איזה דבר - צריכים לשאול!'**. וכמו שרבינו אומר בתורה כ"ט הנ"ל: **אם יש שאלה בבית האדם - צריכים לשאול, ויפסקו לך מה עליך לעשות, ועל־ידי־זה "הָאֲסִפוּר יִתְהַפֵּךְ לְהֶתֵּר"**.

ואמנם לא תמיד זה **'איסור'** שמתהפך **'להיתר'**, כי לפעמים פוסקים לאדם שזה אסור, אבל העיקר שהוא מקבל הלכה ברורה! הוא היה מבולבל, ולא ידע האם באמת מותר או אסור, ועכשיו הוא יודע שזה אסור - או שזה מותר, העיקר שזה יהיה ברור לו! לא יהיה מעורב אצלו הכל בבחינת "עץ הדעת טוב ורע" - שלא יודעים 'כן טוב, לא טוב'... **יהיה ברור!**

וכאמור שם, רבינו מסביר שזה ענין של **"מוֹצִיא אֲסִירִים בַּכּוֹשָׁרוֹת"** - אתה הפכת את ה'איסור' ("אֲסִירִים") ל'היתר' וכשרות ("כּוֹשָׁרוֹת"), ועכשיו יש רק **'גוף**

אחד' - ענין של דביקות להקב"ה, שזה "**חַד בְּתְרֵי - בָּטֵיל**", זכית עכשיו להיות בטל לגמרי להקב"ה! זו הלשון של הגמרא בעניין הזה: "**חַד בְּתְרֵי - בָּטֵיל**", ובמילה '**חַד**' חסרה האות **א**', והמילה '**בְּתְרֵי**' זה **ת'ר'י'ב**', וחסר עוד אחד כדי שיהיה **תרי"ג**, ואיך מכפרים את זה? על־ידי '**בָּטֵיל**' - שאדם זוכה **לבטל** את עצמו לגמרי להקב"ה, והוא יודע שהכל אלקות! הכל אין־סוף! הכל הקב"ה! ו'**בָּטֵיל**' לשון '**בְּטַל**', שזה ענין "**טַל שֶׁל תְּחִיָּה**" שאדם זוכה להמשיך על עצמו על־ידי־זה, והוא יודע שהכל זה אין־סוף! ואזי יש בית נפלא! הכל מאיר לו! הכי מושלם!

והכלל, שאדם צריך תמיד להתחיל תמיד עם ענין של '**הודיה**' - להודות להקב"ה! רבינו אומר שם, שחרב התפילה היא '**חֶרֶב שֶׁל שְׁתֵּי פְּיוֹת**' - חרב חדה משני הצדדים! רוב הסכינים - ישנו רק חלק אחד שהוא חד, אבל בחרב אמיתית זה משני הצדדים, והוא יכול משני הכיוונים לעשות מה שהוא צריך... אומר רבינו שכך היא 'חרב התפילה': צד אחד הוא ענין של **תפילה ובקשה**, וצד שני זו **הודיה להקב"ה**, וכפי המובן מרבינו: **עם זה מתחילים - עם התודה והודאה להקב"ה! תסתכל אחורה לכמה דברים זכית בחייך!**

טבע של אדם, שהוא תמיד טוען: "חסר לי ככה וחסר לי ככה"... יש לו תמיד טענות ומענות על כולם - על עצמו, על אשתו, על הילדים, על החברים, כולם אשמים... **הוא מוכן לזרוק את האשמה על כולם - רק לא על עצמו...** שזה מה שהיה אצל אדם הראשון: הנה אתה לא עמדת בניסיון, ומה אתה אומר? "**הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה**" - היא אשמה... ועל זה אומר רש"י בפירוש: '**כָּאן כָּפַר בַּטּוֹבָה**' - איזה כפוי־טובה אתה! אומר הקב"ה: 'אני הבאתי לך אשה שהיא "עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ" - באמת זה ניסיון, אבל הכוונה היא שתהיה חזק, ושניכם ביחד תזכו לעבוד את הקב"ה, ועכשיו אתה אומר 'זה אשתי'?!'... בזה כפר בטובה, כי הוא לא "**הכיר**" את הטובה! מה זה "**כָּפַר בַּטּוֹבָה**"? שלא **מכיר** בטובה שהקב"ה עשה אִתּוֹ! ואדם צריך תמיד להעריך ולהחשיב את זה, ואיך? על־ידי '**תודה והודאה**'! תן תודה להקב"ה!

אדם יש לו ניסיונות - הוא אומר: "**רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי נוֹתֵן לְךָ תּוֹדָה!**". למה? 'זכיתי לעמוד בניסיון? בוודאי תודה להשם יתברך! וגם אם לא זכיתי? **רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲבָל אֲנִי מַכִּיר שֶׁהָיָה לִי נִסָּיוֹן, וּבַמֶּה הַבָּאָה בְּעֶזְרָתְךָ יִתְבָּרַךְ אֲנִי**" - **כֵּן**" אֶעֱמֹד בְּנִסָּיוֹן' - וכבר באותן רגע הוא תופס את הצד השני של החרב - **תפילה ובקשה**, הוא כבר מבקש להבא... זאת אומרת: הוא נותן תודה והודאה על כל הישועות שזכה לראות כבר בימי חייב, ואז הוא מבקש '**אבל חסר לי כך וכך**', ומבקש על זה, וזה כבר ענין אחר לגמרי... כי הוא מסתכל תחילה על מה שהוא '**כן**'

זכה!

משל לאדם האוחז 'כוס שתיה' בידו, אבל היא לא מלאה אלא רק רבע או שליש, אבל לכל הפחות **יש משהו** בתוך הכוס! אז אדם יכול להסתכל ולהגיד: 'תראה, אין לי כלום... רוב הכוס ריקה'... **אבל אדם שיש לו עיניים טובות, הוא מסתכל היטב: 'רגע, יש לי קצת! יש לי איזה משהו בתוך הכוס!'** והוא יודע **'זה הגיע מאיזה מקום!'**... ונותן תודה על זה, ואכן צריכים שהכוס תתמלא עוד - בסדר, צריכים לדאוג שיהיה עוד... **אבל לפחות אני נותן תודה על מה שיש לי! וכשיהיה חזק בזה, ולא יתרשל מלהודות על מה שיש - יראה פתאום שהנה התמלאה הכוס...**

זה ענין של תפילה בחיי האדם, שהוא מוכרח להתחיל עם תודה להקב"ה - **תן תודה! אל תהיה תמיד צווח 'הב, הב' - תן לי, חסר לי...** מובא בזוהר הקדוש (תיקוני זוהר, תיקון ו', כב.), שזהו פגם גדול לצעוק כל הזמן "הב, הב, הב"...אומר הזוהר, שזה כמו כלב, כי כך היא דרכו של כלב, שהוא רק נובח ונובח... זה מה שהוא אומר... אלא מאי? **אכן צריכים לבקש מהקב"ה על הכל, ולהתחנן מלפניו 'הב לן חיי, הב לן מזוני' וכו', אבל לא לשכוח מלתת תודה ביקשת "הב, הב", אבל נתת תודה על זה?... לא להיות כמו כלב - שהוא רק תוקף ומתעצבן בלי הפסקה... מה קרה לך?! לפני־כן היית רגוע והכל היה בסדר... הבעל־הבית הביא לך אוכל, ואכלת, והכל בסדר... והנה פתאום שוב: "הב, הב, הב"... איפה התודה שלך?! תודֶה להקב"ה על מה שקיבלת!**

זו **'חֶרֶב הַתְּפִלָּה'** שרבינו מגלה לנו כאן, שזוהי **'חַרְבּוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ'**, וכשאדם זוכה לאחוז בזה - הוא זוכה לחזור ל**'תחילת הבריאה'**! זה מה שאנחנו מקבלים מרבינו! רבינו הקדוש, זו הנשמה הקדושה שהיא שורש של משיח צדקנו, שהוא ילמד אותנו איך לקחת את החרב הזאת ולהשתמש איתה! לקחת את ה**'נחש'** הטמא, ולאט לאט להוריד לו את הראש, שזה האות **נ'** שבו, ואם חותכים לו את הראש - נהיה **מ'** ו**-י'**, ומתהפך ה**'נחש'** ל**'משיח'**...

ולכאורה ישאל השואל: למה לחתוך את האות **נ'**? הלא רביהו מגלה בתורה הראשונה בליקוטי־מוהר"ן על הפסוק (תהלים עב, יז) "לִפְנֵי שֶׁמֶשׁ **יִנּוֹן** שְׁמוֹ" - דברים גדולים על אות **נ'** - שהיא ענין של אמונה וכו', ומדוע צריכים לחתוך אותה להנחש? הענין הוא, כי אם אדם לא זכה עדיין להגיע לקדושת האות **נ'**, ועובר עליו מה שעובר מצד ה**'נחש'**, הרי עליו לקחת את "ראש הנחש" - האות **נ'** שלו, ולחתוך אותה, ולהפוך את זה ל**"מי"**, בבחינת הכתוב (ישעיה מ, כו) "שְׂאוּ מָרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ **'מִי'** בָרָא אֵלֶּה" - תסתכל על הקב"ה! עדיין לא קיבלת את קדושת

האות **נ'** בשלימות? אז עכשיו תחבר את **המ'** עם **הי'**, ותזכה להבין **'"מי' אני"**... אני תמיד מסתכל לשמים - אל הקב"ה - ורואה **'"מִי' בָרָא אֵלֶּה"**, ואני נותן תודה להקב"ה!

הכלל למעשה: אדם צריך לחרוט בעצמו את העניין הזה - לתת תמיד תודה והודאה, גם על הדברים הקטנים!

הרי רבינו לימד אותנו, שצריכים להתפלל גם על דברים קטנים מאד, וכמו שמובא בשיחות־הר"ן (סי' רלג), שבתחילת התקרבותו של רבי נתן, שמע רבי נתן כמה רבינו דיבר ממעלת התפילה, וכותב רבי נתן: **'וְכֵן שָׁמַעְתִּי אָנֹכִי גַּם כֵּן מִפִּיו הַקָּדוֹשׁ עַל דָּבָר קָטָן וּפְחוּת מְאֹד שֶׁהָיָה קְצָת מֻכְרָח לִי'** - מקובל שזה היה ענין של חסרון כפתור בבגד, והיה צורך לתופרו. **'וְאָמַר: תִּתְפַּלֵּל עַל זֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ'** - גם על זה צריכים להתפלל!

והנה, רבי נתן הרי היה תלמיד אמיתי, והוא ממשיך וכותב שם: **'וְעָמַדְתִּי מְשֻׁתּוֹמֵם, כִּי הָיָה לִי לִדְבַר פֶּלֶא בְּעֵינַי לְהִתְפַּלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל דָּבָר פָּחוּת כָּזֶה, וְגַם כִּי לֹא הָיָה מֻכְרָח בְּיוֹתֵר'**; כך הוא חשב לעצמו. אמנם הוא לא אמר את זה בפירוש, אבל רבינו כבר תפס את מחשבתו, ומסיים רבי נתן: **'עָנָה וְאָמַר** (בִּלְשׁוֹן תְּמִהָה)**: אֵין זֶה כְּבוֹדְךָ שֶׁתִּתְפַּלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל דָּבָר קָטָן כָּזֶה?!'** - הרי אתה צריך את זה... הכפתור קרוע, ואתה צריך להשחיל את החוט בתוך המחט, ולפעמים זה לא הולך כ"כ בקלות... אבל אם תתפלל גם על דבר קטן כזה, אז ברגע שייכנס החוט במחט, תחייה כ"כ את עצמך: **"זֶה נִכְנַס? יִישַׁר כֹּחַ, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם!"**... ותפירת הכפתור תהא אתלך בבחינת **"כַּפְתּוֹר וָפֶרַח"**...

וצריכין לדעת, שכשם שצריכים **להתפלל** גם על הדברים הקטנים, כן צריכים לתת **תודה** להקב"ה גם על הדברים הקטנים, **וְלוּ הקטנים ביותר!**

דוגמא לזה נוכל ללמוד מדברי הגמרא (ערכין טז:): **'עד היכן תכלית היסורין'**[י], והגמרא אומרת שם דוגמא: **אם אדם הכניס את היד שלו לכיס בשביל להוציא מטבע מסוימת, ובשגגה יצאה לו מטבע אחרת, זה נחשב ליסורים! דוגמא נוספת: הוא רצה להלביש בגדו עליו, ובשגגה לבשו הפוך... זה גם נחשב ליסורים!**

אדם עלול לתמוה: אלו יסורים?! מה אכפת אם יצא לי מטבע אחרת - אני מכניס חזרה ולוקח את הנכונה... אני הופך את הבגד בחזרה ולובשו... וכי זה נכלל בתוך יסורים?!... **אכן כן, וזה מצטרף**

י. רבינו מביא את הלשון הזאת בספר־המידות (אות המתקת דין, סעיף ה'), אבל רבינו לא מזכיר את ההמשך של הגמרא. **רבינו סומך שכבר נדע את דברי הגמרא...**

לכפר על עוונות האדם! אפילו דבר קטן כזה - נחשב ליסורים!

ואדם שיש לו שכל - הוא מנצל את ההזדמנות הזאת, איך? זה לשני הכיוונים:

אם אירע לו באמת כאלו יסורים, אז הוא מיד אומר: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, יְיַשֵּׁר כֹּחַ שֶׁאֵלּוּ הֵם הַיִּסּוּרִים שֶׁלִּי, וְלֹא קִבַּלְתִּי חַס וְשָׁלוֹם אֵיזוֹ מַכָּה... לֹא הָיִיתִי חוֹלֶה חַס וְשָׁלוֹם, וְלֹא אָבַד לִי כֶּסֶף, רַק הוֹצֵאתִי מֵהַכִּיס שֶׁלִּי אֶת הַמַּטְבֵּעַ הֲלֹא־נְכוֹנָה... תּוֹדָה, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! וִיהִי רָצוֹן שֶׁזֶּה יִהְיֶה בֶּאֱמֶת כַּפָּרָה עַל כָּל עֲוֹונוֹתַי! שֶׁהַדָּבָר הַקָּטָן הַזֶּה יִהְיֶה כַּפָּרָה!'**... כי אם חכמינו הקדושים אומרים **'עד היכן תכלית היסורין'**, זה נכלל בעניין של 'כפרת עוונות' [ואמנם לא כתוב **כמה** עוונות זה מוחק, אבל זה בוודאי עושה משהו].

וכן הוא לצד השני: נגיד שהכנסת את היד לכיס, ו**'כן'** הוצאת את המטבע הנכונה, אז מיד אתה מחייה את עצמך: **'תּוֹדָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ! בָּרוּךְ הַשֵּׁם! אֵיזוֹ טוֹבָה עָשִׂיתָ עִמָּדִי!'**... ובפרט אם זה יותר מסובך - שאדם צריך לחפש משהו יקר שנאבד לו, והנה הוא מצא את זה, הוא מיד אומר **"תּוֹדָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא!"**...

זו דוגמא שאנחנו מביאים להמחיש איך אפשר לאדם **תמיד** לתת תודה להקב"ה, ואשרי אדם שמרגיל את עצמו בזה - שהוא **תמיד** נותן תודה לקב"ה, ממש **בכל עת ורגע!**

ובפרט כשמדובר על דברים יותר **עיקריים ובסיסיים** שיש לאדם, אם זה בריאות גופו, אם זה בחור שצריך למצוא את השידוך שלו, אם זה אדם שצריך שלום־בית, וכן כל העניינים של הבית, **יש המון דברים לתת תודה להקב"ה...**

וזו "החרב של משיח", את זה מגלה רבינו בפרשת השבוע. ובזה מפרש רבינו את העניין של **'נוקבא דפרדשקא'**, אומר רבינו: זהו הנקב, החלל והחור בזה שעל־ידו יכולים לעלות לשמים - להגיע למדרגות הכי גבוהות! רבינו אומר, שהמילה **'פרדשקא'** עולה בגימטריא חשובה מאד - כלליות השמות הקדושים של כל העולמות העליונים, וה'נקב' זה הדרך איך אדם זוכה להגיע אל הדבר הזה - על־ידי ה**'רוח חיים של משיח'**, זו התפילה!

ורבינו מלביש את זה בתוך הפסוק הראשון של פרשת השבוע: "**אֱמֹר** אֶל הַכֹּהֲנִים - **וְאָמַרְתָּ** אֲלֵהֶם", שישנה כפל לשון הפסוק: הרי כתוב כבר **'אֱמֹר'**, ומה זה **"וְאָמַרְתָּ'** אֲלֵיהֶם"? אך זה הפירוש: **"אֱמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים"** זה סובב על הצדיקים, ועל האנשים שזוכים להתקרב לצדיקים, **"וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם"** היינו שתגלה להם שכל הכוח זו ה**'אמירה'**! זה הכח של האדם!

אדם בעצמו - אין לו שכל, הוא לא יודע מה צריך לעשות בזה העולם, והצדיקים מלמדים אותנו! אלו הם הגילויים של רבינו! שזה ענין ספירת "**נֶצַח שֶׁבְּהוֹד**" - שרבינו מלמד אותנו שאנחנו **נְנַצֵּחַ** עם ה'**הוֹד**' - עם התודה והודאה להקב"ה! **תמיד!** אומרים תודה, ותיכף־ומיד מבקשים עוד הפעם, ושוב אומרים תודה! עוד הפעם **ניצחת**, ועוד הפעם **תודה** להקב"ה!

זהו: "**אֱמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם**" - שהם יתפסו את העניין הזה של '**אמירה**', תמיד לדבר אל הקב"ה!

ומסיים הפסוק: "**לְנֶפֶשׁ לֹא יִטַּמָּא בְּעַמָּיו**" - אל תפסול אף־אחד! ואכן פירושו בפשטות, שהכהן אסור לו להיטמא בטומאת־מת, אבל זה סובב גם על כל אחד ואחד: אדם שזוכה לקבל את הלימודים האלו של רבינו, יש אצלו 'תחיית המתים', וממילא מתקיים אצלו "**לְנֶפֶשׁ לֹא יִטַּמָּא בְּעַמָּיו**" - הוא לא יגיע לכזה מושג של "טמא לנפש"...

היה לנו עכשיו את 'פסח שני', ושם יש ענין של "טמא לנפש", היינו מי שבפסח ראשון היה "טָמֵא לָנֶפֶשׁ אוֹ בְּדֶרֶךְ רְחֹקָה" ולא היה יכול לעשות את הפסח הראשון, ועושה 'פסח שני', והנה כאן יש הגילוי איך אפשר להגיע למושג כזה של: "**לְנֶפֶשׁ לֹא יִטַּמָּא בְּעַמָּיו**" - שלא יהיה בכלל מושג כזה! למה? כי מתקיים אצלך: "**גַּם אוֹיְבָיו יַשְׁלִם אִתּוֹ**" - אתה תזכה **ללחום**, **ולכבוש** את המלחמה!

ומעתה מובן לנו מאד הכינוי שמכנים את פרשת השבוע: '**פָּרָשָׁתוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ**', שבה מתגלה איך זוכים לקבל את החרב של משיח, וחוזרים לתחילת הבריאה, והכל בדרכו של רבינו הקדוש, שאמר בפירוש, שנשמתו לא הלכה אל החטא! '**הנשמה שלי עמדה חזק!**'... אכן הנחש הסית, והיה ענין של חטא אצל אדם וחוה, אבל רבינו אמר "**אני לא הלכתי!**"...

זה הרבי שלנו! ואשרי מי שזוכה להתקרב לרבינו, ולקבל את הלימודים של רבינו בתמימות ופשיטות, ולקיים אותם! אמנם זה לוקח זמן, זה לא בפעם אחת, אבל יהיה לך רצון: '**אני רוצה להתקרב לרבינו!**'.

ודעת לנבון, שכשמדברים מהעניין הזה, אל לו לאדם לחשוב: 'זה רק רבינו בעצמו... הוא זכה לזה כבר מעת לידתו... כך הוא נולד'... **רבינו אמר בפירוש כמה הוא יגע וטרח בעבודת השם עד שזכה להגיע אל הגילוי הזה - שהוא עוד 'קודם החטא', והוא חזר כבר אל 'לפני הסיפור' של "עץ הדעת טוב ורע", אבל זה לא בא לאדם בתור "נהמא דכיסופא", כי אם כן - אין לנו את התכלית של הבריאה... וכמו שהאר"י הקדוש אומר, שצריכים להיות**

'טוב ומיטיב', ואם זה בא לאדם בתור 'מתנת־חינם' - אין בזה שלימות... צריכים להתייגע ולטרוח בעבודת השם!

אדם מתייגע עם **לימוד התורה** - הוא עושה את הכל ללמוד תורה כפי כוחו, וכן **בתפילה** - להתפלל ולהתבודד להקב"ה, הוא עושה את הכל כדי לתקן את **המידות** שלו, בבית שלו - הוא עושה את הכל שיהיה **שלום־בית** אמיתי, בכל מחיר! ועל־ידי שהוא משקיע - הוא יקבל! ולא יקבל זאת בתור **'מתנת־חינם'**, זה לא "נהמא דכיסופא" - 'לחם של בושה', אלא זה לחם שעבדת עליו - **"לְעָבְדָהּ וּלְשָׁמְרָהּ"**, וקיבלת את זה בשלימות!

לכל זה רבינו מביא אותנו, ואלו הם הלימודים של משיח צדקנו, שאנחנו מחכים ומצפים בכל יום ויום שיבוא, אבל לא אומרים: "אין לי כח כבר... העיקר שהמשיח כבר יבוא... משיח יתקן את הכל... אני אהיה כבר בריא, יהיה לי שלום־בית, תהיה פרנסה, והכל יהיה בסדר'... **תשקיע! תיקח עכשיו את הלימודים! רבינו נותן לנו את הלימודים!** כי אם אדם לא יהיה מוכן לזה - כשמשיח יבוא הוא יהיה 'מבוהל ומבולבל', וכשיחת רבינו הנ"ל, **'אֲבָל'** - אבל רבינו - **'הָאֲנָשִׁים שֶׁלִּי יִהְיוּ מְיֻשָּׁבִים כְּמוֹ אָדָם שֶׁקָּם מִשֵּׁינָה טובה'** - שזה דבר גדול מאד, להיות מהאנשים של רבינו, ואין הכוונה שקיבלת איזו 'תווית' של "ברסלב"... כתוב לך על החליפה: **'ברסלבר־חסיד'**, זה לא הולך ככה... כדי להיקרא **"מהאנשים של רבינו"** צריכים להשקיע, בתמימות ופשיטות! ועל זה אמר רבינו: **האנשים שלי יהיו כמו אדם שישן טוב, ועכשיו קם עם מוח טרי ורענן** - והוא מוכן לקבל את פני משיח, **'בואו נשמע מה משיח ילמד אותנו... הוא יגלה לנו דברים שעדיין לא ידענו'...** על זה אנחנו מצפים ומחכים בכל עת ובכל שעה!

הקב"ה יעזור, שנזכה באמת להיות מקורבים לרבינו - **'נָצַח שֶׁבְּהוֹד'**, מחר תהא ההילולא רבא של רבי שמעון בר יוחאי - **'הוֹד שֶׁבְּהוֹד'**, ובאמת שניהם באחדות אחת, ורבינו מכין אותנו לזה, ועל־כן **'נָצַח שֶׁבְּהוֹד'** בא לפני ה**'הוֹד שֶׁבְּהוֹד'**. שנזכה באמת להמשיך עלינו את קדושת הצדיקים, ובקרוב יבוא משיח צדקנו, ותהא הגאולה השלימה!

breslev.shely@gmail.com